

Opsvinget fortsætter - og alle skal med på vognen

Fremgangen i dansk økonomi er taget til i styrke, og der er godt gang i arbejdsmarkedet. Der er udsigt til vækst i økonomien på ca. 2 pct. de kommende år. LO forventer også, at beskæftigelsen fortsætter med at stige solidt – med i alt 85.000 personer fra 2016 til 2019. Jobfremgangen vil udelukkende ske i den private sektor, mens der også de næste år ser ud til at blive færre offentligt ansatte.

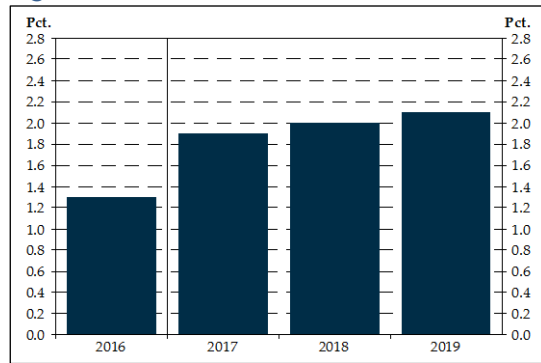
Væksten i dansk økonomi vil især blive trukket af stigende privatforbrug og øgede erhvervsinvesteringer og dertil ventes også fremgang i boligbyggeriet og tiltagende eksport. Der er ikke udsigt til at den offentlige del af økonomien kommer til at bidrage til opsvinget, idet der i disse år bliver strammet betydeligt i den offentlige økonomi.

Det er imidlertid vigtigt, at der aktuelt ikke trædes hårdt på den finanspolitiske bremse. Det vigtigste for dansk økonomi lige nu er at sikre et godt fundament for et langvarigt opsving, hvor alle kommer med på vognen.

Styrket fremgang i dansk økonomi Fremgangen i dansk økonomi er taget til i styrke, og BNP voksede solidt gennem 2016. Alligevel endte 2016 med en årsvækst på beskedne 1,3 pct., hvilket kan forklares af et svagt udgangspunkt ind i året. Fremgangen ventes at fortsætte, og der er udsigt til en BNP-vækst på 1,9 pct. i år, tiltagende til 2,1 pct. i 2019, *jf. figur 1.1a*.

Beskæftigelsen fortsætter med at stige solidt Der er stadig godt gang i arbejdsmarkedet. Beskæftigelsen steg med ca. 48.000 personer i 2016 efter en stigning på godt 62.000 samlet set i de to foregående år. Trods fremgangen var beskæftigelsen i 2016 stadig ca. 70.000 personer under niveauet i 2008, dvs. inden krisen satte ind. I 2017, 2018 og 2019 ventes beskæftigelsen samlet set at stige med yderligere godt 85.000 personer. De mange nye job påregnes alene at komme i den private sektor med fortsat jobfremgang i både de private serviceerhverv, industrien og byggeriet, *jf. figur 1.1b*. Omvendt skønnes beskæftigelsen i den offentlige sektor at falde yderligere.

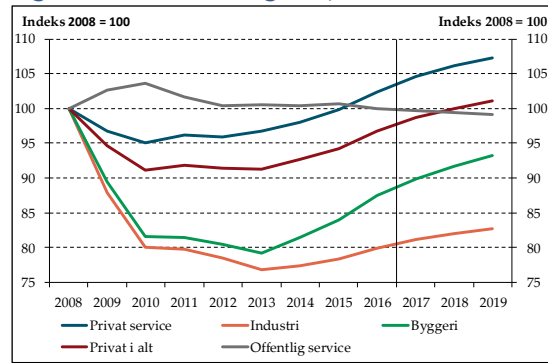
Figur 1.1a. BNP-vækst

Anm.: Tal for 2017-2019 er LO's forventninger.

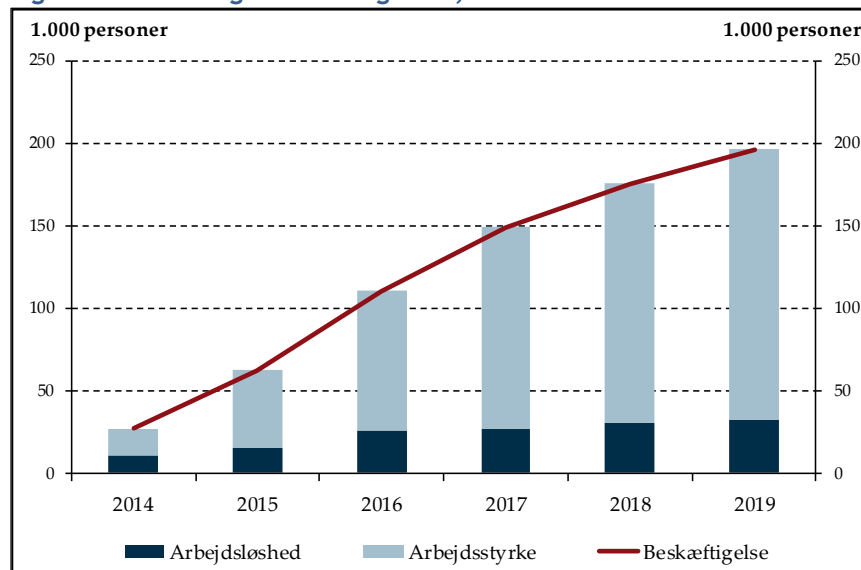
Kilde: Danmarks Statistik (herunder ADAM) samt egne beregninger og skøn.

Figur 1.1b. Beskæftigelse, brancher

Beskæftigelses- fremgang drevet af stigende arbejdsstyrke Arbejdsløsheden ventes at falde moderat de næste år. Således dækker den solide beskæftigelsesfremgang især over, at arbejdsstyrken stiger kraftigt i disse år, hvor der kommer mange personer ind på arbejdsmarkedet. Beskæftigelsen skønnes at være steget med knap 200.000 personer i 2019 i forhold til 2013, og 83 pct. af fremgangen vurderes at komme fra en øget arbejdsstyrke, jf. figur 1.2.

Figur 1.2. Ændring i beskæftigelsen, akkumuleret siden 2013

Anm.: Tal for 2017-2019 er LO's forventninger.

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger og skøn.

Væksten trækkes især af privatforbrug og erhvervsinvesteringer ...

Væksten i dansk økonomi de kommende år ventes især at være trukket af et stigende privatforbrug og øgede erhvervsinvesteringer, hvilket også var tilfældet sidste år. Dertil skønnes også positive bidrag fra fremgang i boligbyggeriet og tiltagende eksport.

Fremgangen i privatforbruget understøttes af det solide opsving på arbejdsmarkedet og stigende boligpriser, hvilket øger købelysten. Også en stabil reallønsfremgang trods en svagt tiltagende inflation giver medvind til privatforbruget.

Der er fortsat et investeringsefterslæb i virksomhederne, der i forbindelse med krisen konsoliderede sig og holdt igen med investeringer i fx nye maskiner og udstyr. Dertil har mange ledige erhvervsboliger lagt en dæmper på erhvervsbyggeriet, som dog har været trukket op af politisk besluttede anlægsinvesteringer. Væksten i erhvervsinvesteringerne ventes at tiltage i takt med fremgangen i økonomien - og deraf flere ordrer i bøgerne og stigende kapacitetsudnyttelse - fortsat lave renter og øget erhvervstillid.

... og øget aktivitet på boligmarkedet På boligmarkedet har stigende huspriser spredt sig til hele landet over de senere år, og priserne skønnes at fortsætte med at stige – om end i et aftagende tempo. Boligbyggeriet er steget i takt med de højere priser og færre ledige boliger. Den generelle konjunkturforbedring, stigende huspriser samt svagt stigende, men fortsat lave renter ventes at holde gang i og øge aktiviteten i boligbyggeriet.

Fremgang i udlandet gavner dansk eksport Væksten i udlandet tiltager langsomt blandt andet med fortsat fremgang i USA og tiltagende vækst i eurolandene. Der er stadig stor usikkerhed om udviklingen i international økonomi ikke mindst som følge af effekterne af Brexit og uvished om Trumps politik. Væksten blandt Danmarks samhandelslande ventes dog fortsat at stige moderat, og fremgangen vil gavne dansk eksport.

Stramninger i den offentlige sektor dæmper væksten i dansk økonomi Den offentlige del af økonomien ventes omvendt ikke at bidrage til opsvinget i disse år, hvor der bliver strammet betydeligt i den offentlige økonomi. Der er udsigt til en ganske svag vækst i den offentlige service baseret på regeringens mål om en årlig vækst i det offentlige forbrug på bare 0,3 pct., jf. *regeringsgrundlaget*. Det vurderes end ikke at være tilstrækkeligt til at dække det stigende servicebehov i takt med befolkningsudviklingen. Samtidig planlægger regeringen en såkaldt "normalisering" i investeringskvoten, og det peger således på en reduktion i de offentlige investeringer.

Finanspolitikken bør sikre et langvarigt opsving, der kommer alle til gavn Det er imidlertid vigtigt, at der aktuelt ikke trædes hårdt på den finanspolitiske bremse. Det vigtigste for dansk økonomi lige nu er at sikre et godt fundament for et langvarigt opsving, hvor alle kommer med på vognen. Det sikres blandt andet gennem investeringer i opkvalificering og uddannelse. Den kraftigt stigende arbejdsstyrke gør, at der ikke kommer til at mangle hænder på arbejdsmarkedet, men på flere områder er der tegn på mangel på arbejdskraft med specifikke kvalifikationer, herunder særligt faglærte. Det er nødvendigt med en indsats her og nu, der sikrer, at arbejdsstyrken har de nødvendige kvalifikationer.

I det igangværende opsving er der desuden et stort potentiale for at få flere unge, flere ældre, flere indvandrere og flygtninge samt andre grupper på kanten af arbejdsmarkedet i ordinært arbejde. Det kræver fx en beskæftigelsespolitik, der er klar til højkonjunktur med redskaber, der virker, og at virksomhederne er parate til at åbne dørene for disse personer.

Vejen til varig vækst og velstand er også via investeringer i den nyeste teknologi og en proces, hvor vi løbende tilpasser os de nye muligheder. Og i den forbindelse har fokus på at sikre høj kvalitet, og herunder hvordan vi arbejder bedre, smartere og mere effektivt.

Dertil skal der afsættes tilstrækkelige midler til at imødekomme det stigende servicebehov i den offentlige sektor i en tid, hvor der blandt andet kommer stadigt flere ældre i befolkningen.

Tabel 1.1. Hovedtal for fremskrivningen af dansk økonomi, 2017-2019

	2016	2017	2018	2019
	----- <i>Mia. kr.</i> -----		----- <i>Procentvis realvækst</i> -----	
Privat forbrug	979	2,1	2,2	2,2
Offentligt forbrug	526	0,8	0,3	0,3
Offentlige investeringer	74	-1,3	-2,5	1,0
Boligbyggeri	91	3,8	4,8	4,8
Erhvervsinvesteringer	245	3,8	4,5	4,5
Eksport	1.094	4,9	2,9	3,6
▪ heraf industrieksport	514	4,8	3,1	4,0
Import	953	4,9	2,8	3,5
Lagerinvesteringer ¹⁾	-1	0,0	0,0	0,0
BNP	2.061	1,9	2,0	2,1
	- 1.000 personer -		----- <i>Ændring i 1.000 personer</i> -----	
Beskæftigelse (inkl. orlov)	2.877	38	26	21
▪ heraf privat	2.059	41	28	23
▪ heraf offentlig	818	-2	-2	-2
▪ heraf støttet med løn	77	2	2	2
Arbejdsløshed, registreret	92	-2	-3	-2
Arbejdsstyrke	2.969	37	23	19
Bruttoarbejdsløshed ²⁾	113	4	-3	-3
	----- <i>Mia. kr.</i> -----		----- <i>Pct. af BNP</i> -----	
Betalingsbalancen	167	157	160	162
Offentlig sektors saldo	-19	-27	-14	-9
	----- <i>Pct.</i> -----		----- <i>Pct.</i> -----	
Betalingsbalancen	8,1	7,0	7,0	6,8
Offentlig sektors saldo	-0,9	-1,2	-0,6	-0,4
Bruttoarbejdsløsheds pct.	4,2	4,0	3,8	3,7
Gns. obligationsrente ³⁾	0,8	0,8	1,2	1,7
Inflation	0,5	1,3	1,7	1,8
Vækst i huspriser	3,9	3,5	3,0	3,0

1) Skøn er vækstbidrag i pct. af BNP.

2) Bruttoarbejdsløshed er den registrerede arbejdsløshed tillagt aktiverede dagpengemodtagere og aktiverede jobklare kontanthjælpsmodtagere.

3) Vægtet gennemsnit af kort variabel rente, rente på 10-årig statsobligation og rente på lang realkreditobligation.

Kilde: Danmarks Statistik (herunder ADAM), Realkreditrådet, Thomson Reuters samt egne beregninger og skøn.